

Hvad det sidste Spørgsmaal angaar, nemlig Tillægsmandaternes Fordeling, vil jeg sige, at jeg har efterset i Valgloven de Paragraffer, som Mindretallet henviser til, og hvori det mener at kunne finde Støtte for sin Opfattelse. Bl. a. ser jeg, at § 39 indledes med, at den Kandidat, som ved Afstemningen har faaet flere Stemmer end nogen anden, er valgt. Det forekommer mig, at det ikke er en heldig Paragraf for Mindretallet at henvide til, for hvis denne Bestemmelse skulde overholdes strengt, saa var ikke Jensen-Sønderup valgt, men tværtimod Fog-Petersen, da han faktisk har faaet flere Stemmer end Jensen-Sønderup.

Jeg vil i øvrigt, idet jeg slutter mig til den Opfattelse, som den ærede Ordfører har gjort sig til Talsmand for, sige, at der vilde opstaa en ret uheldig Situation, hvis man skulde følge Mindretallet paa dette Omraade. Det vilde let blive mange Mandater, som der da kunde blive Tale om, for hvilke der kun var ringe Stemmeferhed, og hvorover der kunde blive indgivet Klage, og disse 10 Mandater vilde altsaa risikere at komme paa Omvalg. Men i Forvejen var Tillægsmandaterne kommet det Parti til gode, som havde haft Valguheld og ikke var naaet op til at faa deres Kandidater valgt i Enkeltmandskredse. Naar saa Omvalget blev foretaget, vilde muligvis det Parti, som i Forvejen var blevet betænkt med Tillægsmandater, fordi det i første Omgang havde haft Uheld, ogsaa faa de ti Mandater. Og det vilde ikke være nogen kort Periode, der da vilde blive Tale om. Det vilde blive en hel Valgperiode, at Flertallet maaske blev forrykket her i Tinget, og Forholdstalsvalgmaaden vilde forfuskes, idet Flertallet kom der, hvor Mindretallet af Vælgerne fandtes.

Jeg maa derfor henstille, at den Afgørelse, som Flertallet her foreslaar, bliver fulgt, saa at Tillægsmandaterne faar Lov til at vente, til Hovedvalget er endeligt afgjort, og jeg betragter ikke Hovedvalget som endeligt afgjort, forinden alle Valg er godkendte. Jeg kan dele de Betragtninger, som er kommet til Orde om, at dette Forhold saavel som Spørgsmaalet om mere Orden og Kontrol, en mere betryggende Affattelse af Stemmesedlerne osv. bør blive gjort til Genstand for nøje Prøvelse, naar Spørgsmaalet om Valglovens Revision kommer for.

Med disse Ord kan jeg anbefale Udvalgets Flertalsindstilling.

Indenrigsministeren (Rode): Der er under Forhandlingerne fremført principielle Betragtninger, hvortil jeg vil knytte nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem fra Skern (Sigurd Berg) mente, at der i Udvalgets Bedømmelse af Spørgsmaalet om Stemmesedlerne gjorde sig to Principper gældende overfor hinanden. Det ene: Hensynet til at skaffe Vælgerne Adgang til at faa stemt, og det andet: Hensynet til at opretholde Afstemningens Hemmelighed. Med Hensyn til det sidste: Ønsket om at opretholde Afstemningens Hemmelighed, har Valgloven fastsat Bestemmelsen om, at Stemmeseddelen ikke skal være særpræget. Nu er dette Forholds Influering paa Valgets Hemmelighed yderst begrænset, thi det Antal Personer, som kan kontrolere en Vælgers Afstemning ved Paasyn af Stemmesedlerne, er kun Valgbestyrelsens Medlemmer eller Valgstyrerne, altsaa Mænd, der har deres Medborgeres Tillid, og hvis Opgave det er at varetage Valgets Hemmelighed. For at en særpræget Stemmeseddel skulde føre til Stemmetvang, maatte det vedkommende Valgbestyrelsesmedlem eller Valgstyrer altsaa selv forud for Valget have gjort sig skyldig i eller have medvirket til at øve Valgtryk paa den vedkommende Vælger ved at sige til ham, at hans Stemmeseddel skulde være affattet paa en bestemt Maade. Dette er lidet tænkeligt. Bestemmelsen findes imidlertid i Valgloven og er indkommet paa det Tidspunkt, da man gik over fra den kontrolerede Stemmeafgivning til den hemmelige Afstemning, som et Udtryk for Ønsket om, at nu skulde Afstemningen være fuldkommen hemmelig. Jeg tror, at Udviklingen her i Landet, efter at vi nu er saa langt fra den kontrolerede Stemmeafgivning og saa længe har benyttet den hemmelige Afstemning, ubetinget maa gaa i den Retning, som Udvalget tager Ordet for, at man skal søge at godkende saa mange Stemmesedler som muligt, give Vælgerne Adgang til at faa stemt, med andre Ord: godkende Stemmesedlerne, naar man kan se, hvem Vælgeren har stemt paa.

Men idet jeg staar overfor det her foreliggende Tilfælde og taler om Spørgsmaalet: Særprægets Indflydelse paa Stemmesedler, saa falder mit Blik først paa Stemmeseddel Nr. 5. Jeg har et Par Gange været Formand for en Valgbestyrelse ved kommunale Valg og altsaa haft Lejlighed til at se et meget stort Antal Stemmesedler, men jeg tror dog ikke, at jeg nogen Sinde